

iacob negruzzi

Poezii

poezie clasică

CORECTBooks

IACOB NEGRUZZI

POEZII

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-872-8

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

POEZII LIRICE	1
DOUA VIETE.....	2
LA PÎRĂU	3
RĂSPUNS	4
AUR ȘI ARGINT.....	5
UN TOPORAȘ	6
PROZĂ ȘI POEZIE.....	7
ÎNTOARCEREA	8
GOANA	10
TABLOU.....	11
UNEI FEMEI.....	12
SONET.....	13
IDEI ȘI MAXIME	14
CĂTRĂ AMICI	17
BALADE	20
KAHER	21
MERVAN.....	23
SATIRE.....	26
SATIRA I.....	27
LUXIȚA.....	27
SATIRA II	34
LA CÎȚIVA AUTORI CONTIMPORANI	34
SATIRA IV	39
[POLITICALE]	39
SATIRA V	48
SUPĂRĂCIOȘII	48
SATIRA VI.....	55
ADVOCATUL	55
SATIRA VII	64
AMICUL SANDU	64
SATIRA VIII.....	71
ARISTIP	71
SATIRA IX.....	79

FĂȚĂRNICII	79
EPISTOLE.....	85
EPISTOLA II	86
CĂTRĂ ALECSANDRI.....	86
EPISTOLA IV.....	91
CĂTRĂ MAIORESCU.....	91
EPISTOLA V	95
CĂTRE A. NAUM.....	95
PROZĂ - COPII DE PE NATURĂ.....	99
PROLOG.....	100

POEZII LIRICE

... ascoltate in rime sparse il suono.

Di quei sospiri, ond'io nudriva il core

In sul mio primo giovenil errore

Quand' era in parte altr'huom da quel ch'i' sono.

Petrarca

DOUA VIETE

Două viețe omul măsoară
Cît timp urmează cărarea lui;
Una în lumea cea din afară,
Alta-n adîncul sufletului.

Cea din afară, blîndă, senină,
Mi-a dăruit-o al meu destin,
Dar cea din suflet de lupte plină,
De griji amare și negru chin.

Precum sârmanul făr' de vedere
Ce lume, oameni văzu în vis,
Cînd se deșteaptă simte-n durere
Noaptea oe-apasă ochiu-i deschis;

Sau cum a mării puternici valuri
Adînc din funduri s-azvîrl spumînd
Ș-apoi sfărmate de nalte maluri
Iarăși în mare recad gemînd;

Așa din mine visuri frumoase,
Aspirări mîndre sumeț pornesc,
În curînd însă neputincioase
De-a lumii proză crud se zdrobesc.

Nimic de-aceste nu știe însă
Vîrtejul lumii nepăsător,
Jalnice cînturi, lacrimi ascunse
Singuri sînt triștii mărturii lor.

LA PÎRĂU

De ce, copilă dulce, cufunzi a ta privire
În limpedele unde a cestui lin pîrău,
Te uiți făr-încetare, perdută în gândire,
Cum apa cristalină oglindește chipul tău?

La mine ah, te uită, în ochiul meu privește,
Cetește-n al meu suflet ce arde de amor
Și vezi adînc într-nsul cum lin el oglindește
Imaginea ta dulce de mii și mii de ori.

Pîrăul curge, curge și unda-i nu s-oprește
În care dinioarea tu chipul ți-ai văzut,
Și apa trecătoare în taină te-amăgește,
Dintr-însa chipu-ți dulce în grabă s-a perdut,

Dar sufletu-mi statornic etern nu va mai șterge
Imaginea frumoasă ce-ntr-însul s-a oprit,
Și anii ce se schimbă și timpul ce tot merge
Din el nu pot s-alunge un chip așa iubit.

RĂSPUNS

Astăzi, dragă, spune-mi mie,
Tu ce-atîta te iubesc,
Vrei ca dulcea mea soție
Să visăm un vis ceresc,
Spune-mi, asta o vrei tu?
Ea zîmbind răspunse: *Nu!*

Cum, tu vrei ca în durere
Și etern muncit de chin
Viața mea să fie fiere,
Fiere-amară și venin,
Spune-mi, asta-i voia ta?
Ea zîmbind răspunse: *Da!*

Nu, nu este cu putință.
La ce spui nu te gîndești,
Asta nu-i a ta voință,
Mult iubită, tu glumești!
Nu-i așa, răspunde-mi tu?
Însă ea, zîmbind, tăcu.

AUR ȘI ARGINT

Spui că tăcerea este de aur,
Cuvântul însă ar fi de-argint.
Mi-ai dat, iubită, grămezi de aur.
O, dă-mi o dată un dram de-argint!

UN TOPORAȘ

Cufundat în suvenire,
Pe câmp verde mă primblam
Și cu trista mea gândire
În trecut mă întorceam.

Cum la chinurile-amare
Din trecut mergeam gândind,
Pintre iarb-o mică floare
Văzui vesel răsărind.

Și pierdut în cugetare
Toporașul am zdrobit,
Dar deodată cu-ntristare
L-am cules și l-am privit:

Toporaș, sărmană floare,
Spune, cum ai meritat
Așa tânăr în picioare
Fără mi l-a fi călcat?

L-al meu pept, floare uscată,
De-acum afl-un adăpost
Căci ca tine sfărâmată
A mea inimă a fost:

Zîmbea veselă și jună
Viața dulce când perdu;
Cu-a mea inimă-mpreună,
Biată floare, plîngi și tu!

PROZĂ ȘI POEZIE

Și eu, ca mulți alții,
Am fost fericit.
Am iubit odată
Și am fost iubit.

Dulcea mea simțire
Însă m-a lăsat
Și nici o cântare
Nu mi-a inspirat.

Anii se trecură
Și nefericit
Eu am iubit iară
Și n-am fost iubit.

Atuncea puternic
Am fost inspirat
Și de-a mea durere
Mult, mult am cântat.

Fericirea-i proză
Ce trece curînd.
Ea este comună
La toți pe pămînt.

Dar nefericirea
E un dar ceresc
Ce numai poeții,
Aleșii, simțesc.

ÎNTOARCEREA

Tînăr de vîrstă și de simțire
Ședeam odată lîng-un izvor
Și lăsam ochii ș-a mea gîndire
Să rătăcească pe placul lor.

Vedeam o moară care plutește
Pe rîul verde ce alerga
Ș-o roată mare cum se-nvîrtește
C-un jalnic vuiet în unda sa,

Și peste apă dealuri plăcute
Împodobite cu mii de flori,
Pe-a sale coaste turme tăcute
Și sus pe ceruri fantastici nori,

Iar înspre sară, din depărtare,
Un gingaș fluier se auzea
Sunînd o dulce, dulce cîntare
Ce-adînc în suflet îmi pătrundea.

Un ce atuncea fără de nume,
Un straniu, mare, puternic dor
De pe pămînturi spre-o altă lume
Lua cu mine un tainic zbor.

De-atunci de-a rîndul ani mulți zburară
Și lumea-ntreagă am colindat
Păn' ce destinul m-aduse iară
Lîngă pîrîul cel încîntat

Și iar mă pusei ca mai mainte
Pe malul verde lîngă izvor,
Lăsînd ochirea și a mea minte

Să rătăcească pe placul lor

Ș-a mea ochire revăzu iară
Plăcute dealuri cu mii de flori,
Turme tăcute, roată și moară
Și sus pe ceruri fantastici nori,

Și iar pe-un fluier în depărtare
Un dulce cântec am auzit
Tot ca-nainte, nici o schimbare —
Ah! Numai dorul n-a mai venit!

GOANA

Aleargă, aleargă, fugare focos,
Pe valea întinsă, prin codrul frunzos,

Aleargă, gonește în zbor neoprit
Cum zboară gândirea-mi spre chipul iubit!

Nu luce pe ceruri a lunii zîmbire
Ce-odat-a fost martur l-a noastră iubire?

Aleargă, aleargă, fugare iubit,
Căci, iată, atingem limanul dorit!

Ce fulger deodată nainte-mi lucește?
O casă albie în câmp se zărește,

Te-oprește, fugare, din lung zborul tău
Puternic se bate, ah, sufletul meu!

Grozavă-ndoială, ce negru venin
Tu verși deodată în gându-mi senin!

Găsi-voi credință, găsi-voi uitare?
Răspundeți, o, vînturi, cu-a voastră suflare

Dar nu! Necredință chiar dac-oi afla,
Cunosc ce-i durerea, dar nu știu răbda.

M-aștepte uitare, m-aștepte amor,
Urmează, fugare, sălbaticul zbor!

TABLOU

Apus de soare —

Palide raze

Blînd colorează

Întinsa mare.

Întreaga fire,

Aer și undă

Se acufundă

În adormire.

Ce punct în zare

Alb strălucește?

Un vas plutește

În nemișcare.

UNEI FEMEI

Cîte sunt daruri divine cu toate ai fost înzestrată,
Mîndră ești ca Junone, ca Venere ești de frumoasă,
Nobilă, naltă în cuget, ca înțeleapta Minerva,
Însă ah! ca Diana ești rece și nesimțitoare.

SONET

În somn grădina pare cufundată.
N-auzi pe ramuri nici o păserică,
Încet din flori parfumul se ridică
Și al meu suflet dulce îl îmbată.

Și gândul meu se-ntoarce-n vremi trecute,
Imagini vechi nainte-mi se arată
Atît de vii precum au fost odată
Și ce credeam din minte-mi dispărute.

Văd oare dulci și seri încîntătoare,
Văd zile negre, chin și desperare
Și printre ele-un chip plin de mîndrie.

Zîmbesc acestor visuri de juneță
Ș-apoi m-afund cu-ncetul în tristeță
Gîndind l-a lumii nestatornicie.

IDEI ȘI MAXIME

Avant donc quo d'écriture, apprenez à penser.

Boileau

I

Un vis e fericirea: visăm neîncetat
Cînd vom ajunge scopul pe oare l-am sperat
C-atuncea vom găsi-o; *avînd ce* am dorit,
Vedem că ea acolo n-a fost de întîlnit
Și cu melancolie ne-ntoarcem în trecut,
Visînd la fericirea ce-odat-am fi avut.
Căci palid e prezentul: trecut și viitor
Le colorăm în visuri cu verde-nfloritor,
Și cînd atingem malul eternului abis,
Vedem că fericirea și viața-au fost un vis.

II

Fruntea împovărată de veacuri și de furtune
Trist în jos spre pămînt pleacă bătrînul stejar
Dar de jur împrejur, păzite de largile ramuri,
Mii de mlădițe răsar, vesel spre ceruri privind

IV

Precum pe teatru, așa în lume
Unul e rege împurpurait,
Ostaș e altul cu falnic nume,
Filozof unul, altul bogat.

Dar cum pe urmă, cînd strălucire,
Rol, nume, haine a părăsit,
Rămîne numai, plin de-amărire
Biet comediantul nefericit,

Așa privirea mai adîncită

Și-n lumea noastră de-i cufunda,
O, ce mizerie nemărginită
În orice suflet tu ai afla!

V

Vă mirați că în petreceri la vecini și la vecine
Dimineața, ziua, sara îl găsiți neconținut.
Dar, sărmanul, ce să facă? Dacă singur e cu sine,
Sindrofia-i pre comună să nu moară de urât.

VIII

Zadarnic cu putere ții ochiul tău închis:
De te-ai trezit din somnu-ți, s-a dus frumosul vis.
Zadarnic doruri stinse recheamă vocea ta:
Amorul din cenușă nu poate renvia.

X

De simți vro *bucurie*, la nime să n-o spui,
Ci cu lăcăți de-aramă în suflet s-o încui,
Căci fără de păsare, de nu cu pizmuire,
Privește reaua lume înalta-ți fericire.

De simți vreo *durere*, tu iarăși să n-o spui,
Ci tot așa puternic în suflet s-o încui,
Căci făr' de îndurare, de nu cu mulțămire,
Privește reaua lume a ta nefericire.

XI

Pentru atîta necaz și grijă, și chin, și durere
Crezi tu, sărmane poet, că slava te va răsplăti?
O, speranță deșartă, o, amăgire amară!
Slava vei dobîndi-o cînd singur nu vei mai fi!

XII

Cum privește spectatorul